

Novice.

— **Osebnosti.** Po umirovljenju gosp. M. Grilla v Litiji izpraznjeno mesto okrajnega glavarja je dobil dosedanji titularni okrajni glavar gosp. Viljem Haas, ki pa ostane še nadalje vodja prezidijalne pisarne pri deželni vladi. — Okrajni glavar v Logatcu, gosp. Ivan Tekavčič pride v Litijo, vodstvo okrajnega glavarstva v Logatcu pa prevzame deželnovladni tajnik gosp. Oton pl. Detela. — Rudniški eleve gosp. A. Danietka je imenovan rudniškim mojstrom v Idriji.

— **Promocija.** Dne 29. m. m. je bil na graškem vseučilišču promoviran doktorjem prava gosp. Sladko Kermavner, davčni nadzornik v Litiji. Čestitamo!

— **Poročil se je** na Dunaju bivši predsednik „Slovenije“, gosp. profesor Josef Reischer s slovensko igralko gđe. Marijo Ogrinčevo.

— **Za Prešernov spomenik.** Odboru za postavljanje Prešernovega spomenika, oziroma gospodu županu Ivanu Hribarju kot njega načelniku, došel je od obrtnika, ki neče biti imenovan, znatni prispevek dveh sto kron s pripomnjo, da daruje ta znesek kot hvaležno priznanje velikih zaslug, katerih si je pridobil gospod župan za pospeševanje obrtništva.

— **Štirje bratje — doktorji.** Pretečeni teden je napravil gosp. Robert Kermavner izpit za doktorja vsega prava na Graškem vseučilišču. Dr. Robert Kermavner je torej četrti, kateri je postal doktor, ker trije bratje so vže doktorji. Vsi so sinovi gosp. prof. Kermavnerja, kateri je sedaj umirovljen v Gradcu, je pa Ljubljčan in je bil svoj čas profesor na ljubljanski gimnaziji.

— **Za univerzo v Ljubljani.** Velika nevarnost, ki preti južnim Slovanom od ustanovitve italijanskega vseučilišča Trstu je vzpodbodla jugoslovanske poslance, da hočejo zahtevati z nujnim predlogom, naj se za južne Slovane ustanovi v Ljubljani posebno vseučilišče. Slovenski visokošolci so se že oglasili. Na Dunaju se jim je prepovedalo, prirediti shod, na katerem so hoteli protestirati zoper ustanovitev laškega vseučilišča v Trstu ter zahtevati južnim Slovanom namenjeno vseučilišče v Ljubljani. V Gradcu je tak bil dovoljen in se je vršil v četrtek popoldne. Čas bi bil, da se tudi naši občinski zastopi ganejo!

— **Promet na lokalnih železnicah** je bil meseca oktobra dokaj živahen, vendar tovarni ne tako obil kakor meseca septembra.

— **Tržaški škof.** Češke „Kat. Listy“ pišejo, da vlada noče imeti ne Laha, ne Hrvata, vendar pa takega kandidata, ki bi poznal oba jezika. Vlada se že baje pogaja z monsignorom dr. Kordáčem v Litoměřicah, ki laški jezik gladko govori in kakor Čeh bi se hrvaščine kmalu priučil.

— **Tržaški vodovod.** V Trstu se že nebroj let dela na to, da bi se Bistrica z Notranjskega napeljala v Trst. Leta 1896. je tržaška občina dobila dovoljenje, da to izvrši, a postavil se jej je rok petih let. Ta rok je potekel, ne da bi bila tržaška občina kaj storila. Zdaj je prosila, naj se ji ta rok podaljša zopet za pet let. Okrajno glavarstvo v Postojni je pa dovolilo samo triletni rok s pristavkom, da se ta rok sploh ne podaljša in da mora biti vodovod v tem času zgrajen, sicer izgubi tržaška občina dobljene pravice do vode.

— **Vedno isti sistem.** V Pulju, ki spada k poreško puljski škofiji, je izpraznjeno mesto prošta. Dasi je škofija pretežno hrvatska, dasi je že škof sam vnet Lah, se postavi na mesto puljskega prošta zopet Lah, in sicer duhovnik iz druge škofije, namreč bivši državni poslanec Zametti iz Fiumicela na Furlanskem.

— **Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju** ima v četrtek dne 14. novembra svoj 13. občni zbor v dvorani „Slovanske Besede“ na Dunaju, I. Bräunerstrasse 7. Začetek ob šestih zvečer. K temu zborovanju uljudno vabi odbor.

— **Važna vest.** Hrvatsko-slovenski klub je na predlog svojega načelnika dr. Ivčevića sklenil predlagati, naj se skličejo vsi trije jugoslovanski klubi na posvetovanje glede združenja vseh teh skupin v jeden sam klub, bi bi potem stopil v ožjo dotiko z maloruskim klubom.

— **Umrli.** V Ljubljani je umrl v precej visoki starosti knjigovodja firme Souvan, ugledni in spoštovani narodnjak g. Ferdinand Kersnik. — V Radovljici je umrl ondotni višji davčni nadzornik in slovenski pisatelj gosp. Janko Kalan. — V Trstu je umrl bivši ljubljanski trgovec gosp. J. Sušnik. Zapustil je za revne vdove 10 000 gld.

— **Poneverjenje na pošti.** Na c. kr. pošti na Pragerskem poneveril je poštni ekspedijent Friderik Niederle 5000 kron ter pobegnil. Ravno pri tem poštнем uradu je pred kratkim poštni uradnik, ko je nekdo slovenski zahteval dvojezičnih tiskovin, osorno zaklical: „Govorite nemški! Tu je nemški poštni urad, govorite nemški ali pa pojdite!“ — No, nemški ekspedijent Niederle pa zdaj ni govoril ne nemški, ne slovenski — pač pa se je poslovil po — „francoski“.

— **Z zvonika je padel** na vernih duš dan 16letni Avgust Šusteršič v Trnovem na Notranjskem, ter obležal z razbito črepinjo.

— **Ogenj v Zadvoru.** Na dan Vseh svetih popoldne so v Zadvoru, občina Dobrunje, otroci zanetili ogenj. Štirim posestnikom so pogorela poslopja. Škode je 12.000 kron.

— **Iz zapora v Žužemberku** je pobegnil 16letni France Petsche, ki je bil zaradi tatvine zaprt.

— **Nesreča.** Ogljenčev kisik, ki se razvija pri novem vinu, je umoril te dni pri Sv. Juriju ob Pesnici viničarico Reitter. Njen mož je šel v klet pogledat k moštu, a ogljenčev kisik ga je omamil, da je obležal v kleti. Žena ga je šla iskat, ker ga predolgo ni bilo nazaj; ko pa je prišla v klet, jo je kisik zadušil, da je obležala mrtva. Došli možje so pa moža rešili še živega iz kleti.

— **Otrok zgorel.** V Draženbergu pri Sv. Ani na Krembergu se je nekemu šestletnemu otroku, sedečemu pri ognju, užgala obleka, in kmalu je bil ves v plamenu. Mati je šla med tem po vodo k studencu. Otrok je umrl vsled hudih opeklin.

— **Samomor.** V Celju je skočil dne 1. t. m. z okna 39letni trgovski potnik gosp. Avgust Pogačar, rodом iz Ljubljane, in se je tako poškodoval, da je naslednji dan umrl.

— **Trgovina Avstro-Ogrske.** Uvoz v Avstro-Ogrsko je meseca septembra t. l. znašal 132 5 milijonov kron, torej za 11.2 milijonov kron več, nego meseca septembra preteklega leta, izvoz pa je meseca septembra t. l. znašal 167.1 milijonov kron, torej za 3 milijone kron več nego meseca septembra preteklega leta.

— **Ruski učenjaki na Hrvaškem.** Iz Petrograda se poroča, da je petrograjska akademija znanosti sklenila, da pošlje prihodnje leto na Hrvaško, v Slavonijo in Dalmacijo komisijo učenjakov, ki bodo imeli nalogo, izvršiti ondi historične in etnografske študije. Petrograjska akademija znanosti bode potem izdala delo o Hrvatih in Srbih.

— **Velika nesreča z avtomobilom.** Iz Madrida se poroča: V bližini Escorial se je prigodila velika nesreča z avtomobilom. Nekemu avtomobilu je odpovedala zavora in avtomobil je zavozil z vso silo v steno bližje hiše. Učinek je bil grozen: od oseb, ki so sedele v avtomobilu, bili ste dve mrtvi, dve drugi pa sta bili težko ranjeni.

— **4000 učiteljev brez kruha** premišljuje sedaj v Rusiji, kako si bodo ohranili življenje po odstranitvi grščine iz srednjih šol. Ruska vlada jim je dovolila samo enoletno mirovnino, drugo leto se jim že ista zaustavi. Učitelji so žrtve sistema, po katerem se je mladina pitala samo s staro klasično hrano.

— **Narodnosti na Dunaju.** Po najnovejši ljudski štetvi je izšlo ravnokar poročilo o štetvi. Posameznih narodnostij na Dunaju je bilo l. 1890 od 1000 prebivalcev Nemcev 94.56, l. 1900 pa 927.5, torej se je število Nemcev zmanjšalo. Na 1000 prebivalcev je prišlo l. 1890 51.8 Čehov, l. 1900 pa 68.0, torej se je število Čehov povišalo. Na ostale narodnosti se je štel l. 1890 na 100 prebivalcev 2.6, l. 1900 pa 4.5. V petem okraju dunajskem je petina prebivalcev izjavila, da spada k češki narodnosti. Nemškonacionalno časopisje radi tega neugodnega izida psuje dr. Luegerja.

— **Zastrupljena igralka.** Primadona ogrskega ljudskega gledališča, gospa Hegy se je zastrupila z lepotilom. Imela je na obrazu malo rano, preko katere se je namazala z lepotilom. Igralka mora biti sedaj v popolnoma temni sobi.

— **Najden rokopis Sv. Petra.** Hrvatski list „Glas Naroda“ prinaša zanimivo notico, glasom katere se je baje našel prestari rokopis Sv. Petra v kolibi nekega puščavnika na gori Getsemani. Ta puščavnik z imenom Kore umrl je 13. julija t. l. v Jeruzalemu, kjer je živel zadnja leta. Starčka v starosti 100 let poznali so po celem mestu ter ga imeli za jako svetega. Živel je do zadnjih let v popolnej samoti na gori Getsemani v mali skalnati razpoki. Z nikomur ni občeval, ker je bil nem. Ker oblastva do smrti tega človeka niso čisto nič znala o njem, odšlo je posebno poslanstvo, da preišče ono prejšnje bivališče njegovo. V kamnati votlini našli so revno bivališče puščavnika in pod posteljo iz živalskih kož našli so uhod v nižjo luknjo, kjer je bil mali, z železom okovani kovčeg. V kovčegu je bilo precej denarja, francoskega in turškega, večinoma starih novcev. Pod denarjem na dnu kovčega je ležal rokopis, pisan na papirusu in zavrt v zeleno sukno, ki se je pa vsled starosti popolnoma razsulo. Rokopis pa je cel ter je pisan s hebrejskimi črkami v starožidovskem jeziku in se glasi: „Jaz Peter ribič Jezusa, sina Marije, propovednik njegove vere, govorim celemu svetu po Gospodovi zapovedi in v Njegovem Imenu“. Rokopis je podpisan čisto razločno: „Jaz, Peter ribič v Imenu Jezusa v 50tem letu svojega življenja, napisal sem one reči iz ljubezni na dan tretje velike noči po smrti svojega Učitelja Jezusa Kristusa, sina Marije, v koči Beljevi pri svetišču Gospodovem“. Papirus je vzlic svoji starosti dobro ohranjen.

— **Rusi in Poljaki.** Iz Varšave javljajo „Kuryeru Poznanskiemu“, da bode v najkrajšem času imenovano veliko število Poljakov na razna šolska mesta v poljski kraljevini, tudi profesor Julijan Kosinski, ki je bil odstranjen pred nekaj leti od profesure na varšavskem vseučilišču. To kaže, da se razmerje mej Poljaki in Rusi znatno izboljšuje.

— **Benzin pri pranju.** Posebno dobro sredstvo, napraviti perilo lepo belo, je benzin. K namočeni obleki se pridene pol četrt litra benzina na večer in se pusti stati čez noč. Zjutraj se ga opere kot po navadi in pridene še nekoliko benzina, predno se ga kuha. Časa in mila prihrani se na ta način, ker se perilo mnogo rajši opere.

— **Najnovejše o tiskarstvu.** Tiskarske tipke bodo v bodočnosti odpravljene, tako prorokuje neki nemški list. Knjige in časopisi se bodo v bodoče po novi iznajdbi potom fotografije izvrševali. Ta iznajdba je nekaj slična razmnoževanju slik po fotografij. Na mestu sedanjih težkih črk bodo 3 cm visoke karte, na katerih bode napravljena posamezna črka. Te karte s črkami se bodo potem sestavile, da bodo tvorile besede, stavke itd., na kar pride na delo fotografična kamera, katero se nastavi blizu kart, ali pa daleč, kakor se

hoče imeti velike črke. Poseben stroj bode spravljal karte v skupnost, fotografiral vsako vrsto posebej in dotično ploščo porival naprej toliko časa, dokler ne bo polna. Nato se izvrši nadalnje delo v temni sobi. V 30 minutah je vse delo gotovo. Na ta način bi se potrebovali za „tiskarne“ še mnogo manjši prostori. No, morda pa vendar ne pojde tako hitro in lahko izpodriniti umetnost Guttenbergovo.

— **Velika konvencionalna kazen.** Listi javljajo, da je dunajski mestni svet radi 87 slučajev nespolnjevanja voznega reda naložil stavbeni in prometni družbi na Dunaju visoko konvencionalno kazen v skupnem znesku 480.000 K.

— **Novi reglemēt za vojaške vežbe,** pod načelstvom nadvojvode Frana Ferdinanda, izdeluje posebna komisija. Prvi čas za vežbanje rekrutov bo osem tednov. Takozvani paradni korak bo prepovedan. Sploh se ne bode gledalo več toliko na paradni nastop, ampak na to, da bode vojak za vojno dobro izvežban.

— **Velika nesreča.** Iz Češke Lipe poročajo: V Malom Dubu je nastal nedavno pr posestniku Hloucu požar. Mej tem, ko je skušala rešiti Hloučeva žena živino iz gorečega hleva, so se zadušili njeni trije otroci v hiši, ki je bila napolnjena z dimom. Tudi mati se je pozneje zadušila, ko je hitela svojim otrokom na pomoč.

— **Razstava krasnih žensk.** Vseh različnih zabav naveličan, sklenil je pariški veliki svet, da priredi prihodnjo zimo razstavo ženske lepote. V to svrhu so se postavili pododbori, kot zastopniki glavnega odbora v Parizu, in sicer v vseh večjih mestih, kakor: v Berlinu, Dunaju, Petrogradu, Novem Jorku, itd., na katere se bode morala ena ali druga onih žen ali devojk obrniti, ako se misli predstaviti razstavnemu odboru v Parizu. Razume se, da bodo one dame morale biti dovršne lepote, ker je namenjena nagrada 10.000 frankov samo jedne tekmovalki, ki pa bode že morala biti kaj posebnega, da jo dobi.

— **Čuden samomor.** Angležkinja Mis Wilard podala se je iz svoje domovine v Ameriko, da si ogleda slavni vodopad Niagare. Tam pa je sklenila, da napravi vratolomni poskus, vreči se v vodo in pasti v njo iz neznanske višine. Dala si je napraviti sod, ves v železji, znotraj pa obit z mehkim blagom. V ta sod dala se je zapreti, rekši, da poskusi to za stavo. Pred mnogim ljudstvom spustili so sod po vodi, a ko so ga na nedoločenem kraju zopet vlovili, bila je Angležkinja mrtva v njem. Zadušila se je vsled hitrega padca v vodo. Sodi se, da je storila to ne za stavo, temveč z namenom, usmrtiti se.

— **Goljufija s pomočjo brzjava brez žice.** V današnjih časih je skoro ni praktične iznajdbe, da ne bi je poskusili goljufi in sleparji izkoristiti za svoje namene. Tako se je tudi že zgodilo z Marconi-jevim izumom brzjavljenja brez žice. Ta izum so izkoristili neki odlični sleparji na jednom londonskih dirkališču. Ta družba sleparjev, o kateri je že več časa šel glas, da imajo posebno srečo pri najvišjih stavah, je izpraznila žepe celemu številu visokih stavev, vsled česar so ti začeli stvar zasledovati. In res so zasledili, da se oni sleparji v svoje namene poslužujejo Marconijevega izuma. Sleparji so namreč z daljnogledom na višku v bližini dirkališča izpazili številke najboljših dirkačev ter jih potem brzjavili na določen kraj. Zasledili so pa te sleparije na ta način, da so postavili na določen kraj Marconijev aparat, ki je prejemal poročila sleparjev.

— **Koristen pes.** V Londonu ima neka stara ženica psa. Po zakonu bi ga morala oddati konjaču ali pa plačevati od njega davek. Ker starka ne more plačati, je naprosila javnost, naj ji plača davek, kajti brez psa ne more živeti, on je njeno edino veselje in edini prijatelj. Občinstvo je takoj nabralo 60 funtov šterlingov, ki so v hranilnici, tako da more starka ugodno živeti od obresti. Starka je nevarno bolna.

— **Otok milijonarjev.** V atlantskem oceanu nahaja se mali otok, kake dva kilometra oddaljen od luke Brunsvick državice Georgia, z imenom Jekil-Island. Ta otok so kupili milijonarji in ga hočejo imeti čisto za-se. Stal jih ni ravno mnogo več kot jeden milijon, da si ga vrede za svoje bivanje. Vsako leto enkrat snidejo se ti milijonarji na otoku ter prežive ondi nekaj lepih dnij. Da imajo ondi za vso zabavo preskrbljeno, se razume, saj jih spremlja na otok vse, kar potrebuje milijonar, da se zabava.

— **Malo je taci.** V Novem Jorku živi mlad milijonar, ki je šele pred kratkim podedoval svoje veliko premoženje. Toda on ga ne vporablja za zabave in gostije, temveč potuje po deželi in se po vasch druží z navadnimi delavci. Pogovarja se z njimi o njihovem položaju, posluša njihove tožbe in skuša skrivaj manjšati njihovo socialno bedo. Nikdo ne slutí, da ima milijonarja pred seboj, ko mu toži svoje nadloge. Nedavno je ustanovil glavnico 240.000 kron za siromake v državi St. Louis. Oblači se v popolnoma navadno delavsko obleko ter cepi drva za malo plačilo in hrano. Ljudje, ki ga ne poznajo, čudijo se samo radi tega, ker hoče imeti vedno popolnoma čisto in fino srajco pod delavsko obleko ter si jo preoblači vsak dan. Je pač milijonar, ki ne zataji svojih navad!

Loterijske srečke.

V Lincu dne 2. novembra t. l.: 47, 5, 64, 54, 74.

V Trstu dne 31. oktobra t. l.: 1, 22, 4, 80, 70.

V Pragi dne 6. novembra t. l.: 35, 11, 18, 51, 62.

Tržne cene.

V Ljubljani dne 8. novembra 1901. Pšenica K 8.40 h, rž K 6.60 h, ječmen K 7.— h, oves K 8.— h, ajda K 6.50 h, proso K 7.— h, turšica K 6.50 h, leča K 10.— h, fižol K 8.50 h. Vse cene veljajo za 50 kilogramov.

Jubilejske ustanove.

Podpisana zbornica razpisuje za leto 1901. osemnajst cesar Franc Jožefovih ustanov, 8 po 50 kron in 10 po 20 kron, za onemogle obrtnike vojvodine Kranjske, in 5 cesarice Elizabete ustanov po 40 kron za onemogle uboge vdove kranjskih obrtnikov.

Prošnje naj se pošljejo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani do 20. novembra t. l. Pri loži naj se jim od župnijskega in občinskega urada potrjeno dokazilo, da je prositelj obrt samostojno izvrševal, da sedaj zaradi onemoglosti ne more več delati in da je ubog, oziroma da je prositeljica onemogla udova bivšega samostojnega obrtnika.

V Ljubljani, dne 29. oktobra 1901.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko.

Preobleke. Popravila. Najnižje cene. Največji izbor. Skrbno izdelovanje. L. Mikusch, tovarna dežnikov, Ljubljana, Mestni trg 15.

Ravnokar je izšla
v zalogi J. Blasnikovih naslednikov v Ljubljani

Velika in Mala

PRATIKA

za navadno leto

1902,

ki ima 365 dni.

Na svetlo dala c. kr. kmetijska družba.

J. Blasnikova „Velika Pratika“ in „Mala Pratika“ katero izdaja c. kr. kmetijska družba že nad pol stoletja in katera izhaja od svojega rojstva že čez sto let, je torej edino le prava, starodavna „Pratika“, katero je toliko let skrbno vrejal rajni prvoboritelj Slovencev, dr. Janez Bleiweis in v. č. g. župnik Blaž Potočnik ter razni drugi učenjaki duhovskega in svetnega stanu. Ta „Pratika“ ima na prvi strani podobo sv. Jožefa kot uradno potrjeno varstveno znamko. Zatorej zahtevajte le zmiraj Blasnikovo „Veliko Pratico“ vsako drugo zavrnete, kot nepravo.

„Velika Pratika“ stane 24 vin., „Mala Pratika“ pa 20 vin.